

Valuuta-forward

Toote vajaduse eeltingimused

- majandustehingutest tulenev avatus valuutariskile – tulevikus laekuvad või väljaminevad välisvaluutamaksed
- tehingu miinimummaht 20 000 euro (või ekvivalent muus valuutas)

Valuuta-forwardi sugulased

- valuutafutuur (sisult turul kaubeldav standardiseeritud forward, miinimummaht 125 000 EUR või selle ekvivalent)
- valuuta-SWAP
- valuutaoptioon

Toote tutvustus

Valuuta-forward on valuutavahetustehing, kus tehingu sõlmimise hetkel lepitakse kokku tulevikus toimuva valuutatehingu maht ja kasutatav vahetuskurss. Forward-lepingu sõlmimiseks ei ole kliendil vaja kohe omada tulevikus vahetamisele minevaid valuutasid – tähtis on see, et vajalikus koguses müüdavat valuutat oleks kontol forward-tehingu sõlmimise hetkel tulevikus.

Juhul kui lepingu sõlmimisel ettenägematutel põhjustel on vaja forward-tehingus kokku lepitud kuupäevi tulevikus muuta, saab seda sujuvalt teha valuuta SWAP-tehingute abil. Samuti on võimalik forward-leping igal hetkel lõpetada – aga kuna kujutab endast kohustust sooritada tulevikus konkreetseid valuutavahetustehinguid, võib ebasoodsate turuarengute korral kliendil tekkida kohustus kompenseerida lepingu ennetähtaegse lõpetamise puhul pangale kursivahed.

Kuna forward-tehinguga (ja valuuta SWAP-tehinguga) võtab klient endale kohustuse teostada kokkulepitud kursiga valuutavahetustehing tulevikus ka juhul, kui nimetatud ajal oleks turul võimalik valuutat vahetada ka kokkulepitust soodsama vahetuskursiga, peab forward-tehingu sõlmiv klient jätma pangale tagatise või omama samas ulatuses limiite. Nõutavate tagatiste suurus sõltub tehingu valuutadest ning tehingu tähtajast.

Tulenevalt MiFID'i (the Markets in Financial Instruments Directive) ja Väärtpaberituruseaduse nõuetest peab pank enne kliendiga tehingu tegemist hindama investeerimisteenuse/väärtpaberi sobivust ja asjakohasust kliendile. Ajakohase hindamise olemasolu on valuuta-forward tehingute tegemise eelduseks.

Toote näited

Oletame, et meil on kohalik pisike laevaremonditehas, kelle kõik kulud on europõhised. Kuid kliendibaasist tulenevalt on laevade remondilepingutes teenuse müügihinnas enamasti kasutusel USA dollar ja raha laekub remontijale alati pärast remondi lõpetamist ja töö üleandmist.

Kui firma sõlmiks täna kuuekuise remondilepingu, arvataks kokku kulud (tööjõud, elekter, osad jms), lisaks sinna oma tagasihoidliku kasumimarginaali, arvataks saadud summa ümber dollariteks ja trükiks arvele, ei teaks ta, kui suure koguse eurode osaliseks saab ta pärast töö lõpetamist, sest dollar võib kuu kuu jooksul oluliselt odavneda või kallineda (sellise olukorra kohta öeldakse, et firmal on avatud pikk dollaripositsioon).

Sellise riski (ehk teadmatuse) katmiseks ongi loodud valuuta forward-tehingud. Nt kui tänane dollari spot-kurss (ehk tänasel päeval tehtava valuutavahetustehingu hind) on 1.320 ja kuuekuulise forward-tehingu ostupoole punktid on -140, tähendab see, et pank on nõus täna leppima kokku, et täpselt kuu kuu pärast ostab ta kliendilt vastava koguse dollareid hinnaga 1.306 (= SPOT + punktid/10000).

Tähtis on aga märkida, et valuuta forward-tehingu puhul ei ole tegemist mitte ÕIGUSEGA müüa või osta tulevikus vastavat valuutat, vaid tegu on KOHUSTUSEGA ja tehing tuleb sooritada ka juhul, kui dollar on juhuslikult hoopis kallinenud ning kasulikum oleks sooritada tehing hoopis turuhinnaga. (Ühepoolsete õiguste jaoks on valuutaoptsioonid, mida kasutades võib tulevase vahetustehingu kursi paranemisel üldse ära jätta. Optsioonide puuduseks on aga enamasti kõrgem hind ning nõutavad suuremad tehingumahud.)

turukurss (EUR/USD)	1.320
forward-tehingu alusvara	dollari müük (EUR/USD)
maht	100 000 USD
tähtaeg	6 kuud
forward-kurss	1.306

Võimalikud tulevikustsenaariumid, olukord 6 kuu pärast

		100 000 USD väärtus (EUR)
olukord 6 kuu pärast, stsenaarium 1		
turukurss (EUR/USD)	1.340	74 627
forward-kurss (EUR/USD)	1.306	76 570
võit võrreldes turukursiga		1 943 (võit)
olukord 6 kuu pärast, stsenaarium 2		
turukurss (EUR/USD)	1.250	80 000
forward-kurss (EUR/USD)	1.306	76 570
võit võrreldes turukursiga		3 430 (kaotus)

Selline tehing aitab väikesel laevaremonditehasel tunduvalt paremini projekteerida oma tulevase rahavooge ning olla kindel, et tehing ei too tema poolt kontrollimatute protsesside tulemusel lõpuks hoopis kahjumit.

Valuuta forward-tehingu omadused

Valuuta forward-tehingud on paindlikud ning klient saab ise valida järgmised tingimused:

- valuutapaar
- summa
- tähtaeg – kui vaja, saab tähtaega tulevikus valuuta SWAP-tehingu abil lähemale või kaugemale liigutada

Valuuta forward-tehingu hinda mõjutavad tegurid

- tehingu sõlmimisel teenustasusid ei maksta
- tehingu kaudne hind peegeldub forward-kursis (kursis, millega lepitakse kokku tulevikus toimuv valuutavahetustehing), mille suurust mõjutavad
 - tehinguga seotud valuutade rahaturu intressimäärad
 - valuutapaari hetke kurss
 - NB! forward-kurssi ei mõjuta kunagi turu ootused kursi muutumise suhtes!
- tehingu kestuse jooksul tuleb hoida pangas tagatist